

Wacław Walecki

Kultura umysłowo-literacka Krakowa i Małopolski w dobie Renesansu

Biuletyn Polonistyczny 28/1-2 (95-96), 291-293

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

"KULTURA UMYSŁOWO-LITERACKA
KRAKOWA I MAŁOPOLSKI
W DOBIE RENESANSU"

Dnia 10-13 października 1984 odbyła się międzynarodowa sesja krakowska, która miała szczególnie uroczystą oprawę. Organizowana była przez Uniwersytet Jagielloński i Oddział Krakowski PAN, co pozwoliło na zespolenie wysiłków i udział licznych badaczy staropolszczyzny z wielu ośrodków. Założeniem, które przyświecało jej organizatorom, było, aby wniosła ona nowe wartości poznawcze i naukowe. Dlatego też poświęcono ją tylko częściowo J. Kochanowskiemu, w pozostałej zaś części konferencji omawiano problematykę otocza dorobku literackiego mistrza Jana, a więc bogate, a w znacznym stopniu niezbadane kwestie życia umysłowego i literackiego tamtych czasów, zajęto się środowiskiem intelektualnym Krakowa i powiązaniem tego środowiska z innymi ówczesnymi centrami kulturalnymi w kraju i zagranicą. Obrady odbywały się w Auli Collegium Novum UJ. W posiedzeniach brało udział liczne grono słuchaczy, wielu gości zagranicznych, niektórzy z nich przybyli z własnej inicjatywy, jak np. prof. E. i O. Castellani z Włoch, prof. H. Leeming z Wielkiej Brytanii, czy profesor A. de Vincenz z RFN (wystąpił on z komunikatem "Obraz dziecka w literaturze renesansowej").

Otwarcie sesji dokonał Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr J. Gierowski. Obradom przewodniczyli kolejno: prof. T. Ulewicz, S. Graciotti, S. Burkot, S. Grzeszczuk i E. Rostworowski. Konferencję zamknął Przewodniczący Oddziału PAN w Krakowie - prof. J. Litwiniszyn.

Zebrani otrzymali list od Ojca Świętego i telegramy oraz gratulacje od prof. C. Backvisa, V. Branca, J. Billano-

vicha, M. Colluciego, J. Pietrkiewicza, J. Garbaczowskiej, K. Górskiego, J. i P. Pelców.

Sesję rozpoczął jeden z seniorów krakowskiej humanistyki, a zarazem uczestnik zjazdu Jana Kochanowskiego w 1930 r. - prof. H. B a r y c z wykładem wprowadzającym w problematykę konferencji. Następnie prof. S. G r a c i o t t i z Rzymu mówił o europejskim charakterze umysłowości polskiego renesansu. Obrady przedpołudniowe pierwszego dnia zamknęło odczytanie referatu prof. W. W e i n t r a u b a z Cambridge (Mass.) o staraniach Kochanowskiego około pozyskania królewskiego mecenatu.

Po południu mówiono o kulturze językowej polszczyzny w czasach J. Kochanowskiego (prof. M. K a r p l u k z IBL), o mecenacie literackim w Krakowie i Małopolsce za czasów J. Kochanowskiego (prof. L. H a j d u k i e w i c z z UJ), o dworach magnackich i ich znaczeniu w życiu kulturalnym czasów J. Kochanowskiego (prof. J. R a d z i s z e w s k a z UJ), o życiu literackim Krakowa doby Renesansu (prof. T. U l e w i c z z UJ), o drukarstwie krakowskim za panowania Zygmunta Augusta i Stefana Batorego (mgr J. Ś c i e b o r a z BJ).

Drugi dzień obrad ponownie otworzył H. B a r y c z referatem na temat środowiska naukowego w Krakowie za czasów Jana Kochanowskiego. Następnie doc. H. K o w a l e k a (IH PAN) podjęła temat reformacji w Krakowie, a ks. prof. P. S c z a n i e c k i (PAT Kraków) omówił zagadnienia umysłowości i kultury duchowej zakonów w środowisku Krakowa i okolic w tym okresie. Obrady przedpołudniowe zamknęło wystąpienie ks. prof. J. W o l n e g o (PAT Kraków) o wymowie kaznodziejskiej w Krakowie i Małopolsce w tej dobie. Po południu prof. M. B r o ż e k (UJ) mówił o elegiach łacińskich Kochanowskiego. Dr M. W ł o d a r s k i (UJ) przedstawił statystyczne zestawienie produk-

cji wydawniczej z lat 1550-1584 w zakresie twórczości prozatorskiej, a dr W. W a l e c k i (UJ) dokonał oceny dorobku naukowego i wydawniczego z lat 1980-1984, tj. okresu obchodów obecnego jubileuszu Jana Kochanowskiego. Dr A. B o r o w s k i (UJ) mówił o wymowie sejmowej w Polsce w latach 1550-1584. Dwa komunikaty naukowe zamknęły obrady: mgra A. O b r ę b s k i e g o (UŁ) o księgozbiorze biskupa P. Wołskiego i dra W. K o l a k a (Archiwum m. Krakowa) o materiałach archiwalnych do kultury umysłowej mieszczaństwa krakowskiego z czasów J. Kochanowskiego.

Ostatni dzień obrad wypełniły omówienia związków renesansowego Krakowa z innymi środowiskami w kraju i zagranicą.

O kontaktach z Włochami mówił prof. P. M a r c h e s a n i z Rzymu, a o związkach z Poznaniem - prof. T. W i t c z a k (UAM). Z kolei prof. M. G ę b a r o w i c z (Lwów) poświęcił swój referat kulturze umysłowej Lwowa w dobie Renesansu i jej związkach z Krakowem. Tekst tego wystąpienia odczytano, gdyż autor zmarł kilka tygodni wcześniej,

W trakcie popołudniowych obrad kontynuowano problematykę związków umysłowo-literackich renesansowego Krakowa z innymi ważnymi ośrodkami: Warmią (prof. J. S t a r n a w s k i z UŁ), Mazowszem (dr A. N o w i c k a - J e ż o w a z UW), Zamościem (prof. J. K o w a l c z y k z IS PAN), ziemią oświęcimsko-zatorską (mgr J. L a c h e n d r o z Oświęcimia). Podsumowania obrad dokonał prof. T. U l e w i c z, a w dniu następnym wysłuchano jeszcze jednego referatu, w naturalnej scenerii żup krakowskich, o ich obrazie w literaturze Renesansu (kust. mgr A. S m a r o Ń z Muz. Soli w Wieliczce).

Wacław Walecki